

2024.012

Archeologienota Moorsele Rijksweg

Programma van Maatregelen

Bert ACKE en Maarten BRACKE

26-1-2024

1. Gemotiveerd advies

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen te Moorsele Rijksweg (deelgemeente van Wevelgem, provincie West-Vlaanderen), gelegen buiten woon- of recreatiegebied, waarbij de aanvrager publiekrechtelijk is en de totale oppervlakte van de bodemingrepen groter is dan 1000m², dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

Het terrein, 9010m² groot, is volledig in gebruik als landbouwgrond en bevindt zich in het oostelijke deel van de Moorsele, aan de grens met de Gullegem. Beide dorpen zijn deelgemeenten van Wevelgem en situeren zich centraal in het zuiden van de provincie West-Vlaanderen. De kern van Moorsele is ca. 1km naar het westen te situeren, het terrein wordt van deze kern afgescheiden door de zuid-noord georiënteerde E403 snelweg Doornik-Brugge. De Rijksweg loopt parallel aan en net ten oosten van deze snelweg, het terrein is net ten oosten van de Rijksweg gelegen. Ten zuiden en oosten van het plangebied is het Provinciedomein Bergelen aanwezig, bestaande uit onder meer een grote vijver en beboste percelen. Iets ten noorden loopt de kronkelende Heulebeek van west naar oost, met ten noorden ervan een uitgestrekt bedrijventerrein langsheen de Hondshotestraat.

De geplande werken beperken zich tot een zone van 3075m² in het westelijke deel van het terrein en hebben betrekking op het inrichten van een slibdepot, waarbij slib uit een vijver in Roeselare tijdelijk zal opgeslagen worden op het plangebied in Moorsele. De zone van de geplande werken wordt als volgt ingericht:

- Een zone in het noordwesten zal verhard worden met steenslag en gebruikt worden als toegangszone voor de vrachtwagens die het slib zullen aanvoeren. De teelaarde in deze zone wordt tot -20cm onder het maaiveld afgegraven, waarna een geotextiel over de grond wordt gelegd waarop de steenslag wordt aangebracht.
- Het slibdepot bestaat uit een langwerpige, noord-zuid georiënteerde zone van ca. 85 bij 25 à 30m waar de teelaarde tot -30cm onder het maaiveld wordt afgegraven, waarna een geotextiel over de grond wordt gelegd. Vervolgens wordt aan de randen van deze zone een rondgaande berm van ca. 1,5m hoog aangelegd met aangevoerde grond. Binnen de zo ontstane kuip wordt het slib gestockeerd.
- De ter plekke afgegraven teelaarde wordt gestockeerd in 2 zones ten noorden (81m²) en ten zuiden (300m²) van het slibdepot, deze wordt rechtstreeks bovenop de huidige teelaarde gelegd.

De bodemverstoring die gepaard gaat met de werken is dus beperkt tot het afgraven van 20 à 30cm teelaarde, over een zone van 2694m² in het westen van het plangebied.

Het terrein kent een interessante ligging, op iets hogere gronden net ten zuiden van de vallei van de Heulebeek. Sinds eind 18de eeuw is het terrein onafgebroken in gebruik als landbouwgrond, echter werd rond de periode 1970-1980 het oorspronkelijke maaiveldverloop gewijzigd bij de aanleg van de Rijksweg en de E403. Het westelijke deel van het terrein werd hierbij ca. 0,5m (of meer) opgehoogd, waarbij de oorspronkelijk noord-zuid helling werd afgevlakt en vervangen door een oost-west helling.

Dit kon vastgesteld worden door het huidige maaiveldverloop te vergelijken met de hoogtelijnen weergegeven op de topografische kaarten uit de 19de en begin 20ste eeuw. De oorspronkelijke bodem in het westelijke deel van het terrein, een matig droge licht zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont, werd hierdoor bedolven. Of het archeologisch niveau hierbij werd verstoord is op basis van dit bureauonderzoek niet vast te stellen, indien het nog aanwezig is zal het zich ca. 1m (of dieper) onder het huidige maaiveld bevinden. In de omgeving zijn o.a. een grafveld uit de late ijzertijd-Romeinse periode en meerdere middeleeuwse sites gekend, het zou niet onwaarschijnlijk zijn dat er ook ter hoogte van het plangebied – op hogere, droge gronden naast een beekvallei – een archeologische site aanwezig is/was.

De bodemverstoring die gepaard gaat met de geplande werken is beperkt tot het afgraven van 20 à 30cm teelaarde, over een zone van 2694m² in het westen van het plangebied. Dit is de zone waar de ophoging heeft plaatsgevonden. De kans dat de geplande werken zullen leiden tot een vernieling van het archeologisch bodemarchief is hierdoor onbestaande. Een verder vooronderzoek in het kader van de geplande werken zal dus geen nuttige archeologische kenniswinst bijbrengen. Er wordt bijgevolg geen verder vooronderzoek geadviseerd.

Er zijn geen verdere archeologische maatregelen nodig en de rapportering kon beperkt blijven tot een archeologienota met beperkte samenstelling.